

לתגובות הערות: שגיא 054-6868199

זמני ת"א:

פְּנִימַת הַשָּׁבֶת: 16:59

יְצִיאַת הַשָּׁבֶת: 17:58

ר"ת: 18:33

לקבלת העלון במייל-

שלחו הודעה ל:

sagif_@walla.co.il

בס"ד עלון מס' 387 8.2.2019 - ג' אדר א' תשע"ט

וְהָאֱלֹהִים הוֹשִׁיעַ לָנוּ
יְיָ צְדִיקֵינוּ וְיִבְרָא בָנוּ

פְּרִשְׁת - תְּרוּמָה

דָּבַר אֶל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וַיִּקְחוּ לִי תְרוּמָה (כה,ב)

הכוונה כאן למתרימים, לגבאי הצדקה. לא משה ולא אהרן יהיו גבאי הצדקה, אלא אחרים מישראל יהיו אלה ש"יקחו את תרומתי". ולמה לא משה ואהרן בעצמם? אם משה ואהרן עצמם ידפקו על דלתות בתי בני ישראל ויגבו את תרומת המשכן, האם יהיה אחד מישראל שיעזו לסרב להם? גם מי שבתוך תוכו אינו רוצה לתרום מכספו, כשמדובר בגבאי צדקה מהסוג של משה ואהרן – אין לו ברירה אלא לפתוח את הכיס ולתרום. אומר הקב"ה: "דָּבַר אֶל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וַיִּקְחוּ לִי תְרוּמָה" – הם יקחו, לא אתם. אבל אם יהיה "מֵאֵת כָּל אִישׁ אֲשֶׁר יִדְבְּנוּ לָבוֹ", שנותן מרצון, אתם גם יכולים לקחת.

ועוד סיבה מדוע גבאי צדקה יקחו את הכסף, ולא משה ואהרן. משה רבינו הלא הוא בעל רוח הקודש וכשיהודי נותן לו כסף הוא רואה בדיוק מה טיבו של הכסף ועד כמה הוא כשר. ואם הוא מוצא בו איזה פגם – לא ייקח אותו. ואם כך יהיה, הרי כספי התרומות יהיו מועטים מאוד... לכן "דָּבַר אֶל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וַיִּקְחוּ לִי תְרוּמָה" – שהם יהיו גבאי הצדקה. הם ידפקו בדלת ויקחו כל מה שיתנו להם, בלי חקירות ודרישות, ואז "מֵאֵת כָּל אִישׁ אֲשֶׁר יִדְבְּנוּ לָבוֹ תִּקְחוּ אֶת תְּרוּמָתִי".

הסאטמר רב'ה, כידוע, היה בעל צדקה גדול. פעם הגיע אליו אברך נזקק. הסאטמר רב'ה הוציא מעטפה ובה סכום כסף ונתן לו. לאחר מכן נכנס לרב'ה אדם נוסף, יהודי פשוט, ואף הוא ביקש מהרב'ה תמיכה כספית. נתן לו הרב'ה סכום גדול הרבה יותר ממה שנתן לאברך. הדבר נודע לאברך והוא שב ונכנס לרב'ה ותמה בפניו: "הלא אני נזקק הרבה יותר מהיהודי השני, מדוע הרב'ה נתן לו סכום גדול יותר ממה שנתן לי?" אמר לו הרב'ה: אתה רוצה מהכסף ההוא? אין בעיה. מהכסף ההוא יש לי בשפע. לך נתתי מכסף מיוחד! דע לך כי יש לי כסף מכמה קופות, הכסף שהבאתי לך הוא מקופה מיוחדת ויש בו ברכה מיוחדת. איך אתה משווה בין הכסף שהבאתי לך לכסף שהבאתי לו?

וה"בית הלוי" מפרש: "וַיִּדְבַר ה' אֶל מֹשֶׁה לֵאמֹר דָּבַר אֶל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וַיִּקְחוּ לִי תְרוּמָה" – זה מכוון לבני ישראל. אצלם די ב"תרומה", לא "תרומתי", דהיינו, אפילו אם הם נותנים לא לשם שמים – אפשר לקחת מהם. וכמו שמובא בגמרא (ב"ב י'): "האומר סלע זה לצדקה בשביל שיחיו בני – הרי זה צדיק גמור". "מֵאֵת כָּל אִישׁ" – אלו הערב רב (כמובא בזוהר). ולגביהם צריך דוקא "אֲשֶׁר יִדְבְּנוּ לָבוֹ", ורק "תְּרוּמָתִי", דהיינו צריך שהתרומה שלהם תהיה לשם שמים, ואם נותנים שלא לשם שמים – אין לקבל מהם תרומה למשכן.

(יחי ראובן)

ויקחו לי תרומה (כה,ב)

השאלה הידועה: למה נאמר "ויקחו", היה לו לומר "זיתנו לי תרומה". אלא אדם צריך לדעת שאתה נותן מעצמך עבור מישהו אחר, אתה בעצם תורם לעצמך.. אתה 'לוקח' לך את התרומה, זאת נבין היטב על פי הסיפור הבא: "דעו לכם, יקיריי ואהוביי", פתח המגיד הנודע הרב חיים זאיד שליט"א, "כי אין שמחה לאבא יותר מלראות את בניו חיים באחדות ובשמחה. תארו לעצמכם, כי אתם רואים את אחד מילדיכם הולך ודואג לכל אחד מאחיו ואחיותיו: עוזר לאחותו בטיפול בילדיה, דואג לעבודה לאחיו המובטל – כמה שמחה וקורת רוח היתה לכם ממנו. דעו לכם, כי כך בדיוק היחס שיש בשמיים לאדם העוזר ונותן מעצמו לשני, שהקב"ה שמח בו ומתפאר בו, והוא משלם לו על כך עוד בעולם הזה. אני רוצה לשתף אתכם במעשה מופלא מאין כמוהו, שאירע לי לאחרונה, טרם כניסת חודש אב התשע"ז: "לאחרונה, הוזמנתי על ידי ארגון עזרה וחסד, לצאת לנופש חיזוק בחו"ל לילדים עם קשיים ומוגבלויות. רואה אני בכך שליחות גדולה, אלא שלשם כך צריך אני להתארגן לקראת הנסיעה הגדולה ולחפש מזוודות גדולות המתאימות לי ולבני ביתי, אשר בהם אני מתכוון להכניס הפתעות לילדים המתוקים, ספרים ועוד דברים, מלבד חפציי האישיים.

בוקר אחד, מיד אחר חזרתי מהתפילה, הרמתי טלפון לכמה גמחי"ם בבני ברק ושאלתי האם יש להם מזוודות גדולות למשך כמה שבועות, אך כולם אמרו לי פה אחד כי אין להם את האפשרות: בגמ"ח אחד הכל כבר היה תפוס, אצל השני אין הוצאת מזוודות לחו"ל וכו'. מה עושים? אם אין ברירה, נקנה.

בינתיים, הייתי חייב לצאת מהבית ולהגיש מסמך דחוף לעירייה, אשר המועד האחרון שלו היה היום עד השעה 13:00 בצהריים בלבד. במידה ולא אגיש אותו היום – אצטרך לחכות חודשיים נוספים. הבטתי בשעון וראיתי כי השעה 12:00 – יש לי עוד שעה, "אין בעיה, ארוץ מהר לאוטובוס ואגיע בזמן", אמרתי לעצמי. עליתי על קו 160 וירדתי בתחנה של העירייה בשעה 12:55 – יש לי 5 דקות, מצוין, עוד כמה שניות אהיה אצל הפקיד ואגיש לו את המסמך.

אך הנה, לפתע, בעודי רץ אל בניין העירייה, אני רואה יהודי זקן היורד לאיטו מהאוטובוס עם מזוודה בה הוא העמיס את כל הקניות שעשה בסופר. כנראה, לא רצה הוא לשלם כסף על השקיות בסופר – מה לעשות שהכל עולה היום כסף, על כן, העמיס הוא את כל הקניות במזוודה: ירקות, בקבוקים, שמן, קופסאות שימורים, תפוז"א, ועוד דברים. אני מביט בו ורואה כי המזוודה צועקת הצילו ועומדת להתפוצץ. ומה אומר לכם: "כאשר יגורתי – אירע", ממש בעודו יורד מהאוטובוס, קרעה אחת מקופסאות השימורים את המזוודה, ובבת אחת החלו כל עשרות המוצרים להתפזר ארצה ולהתגלגל במורד הרחוב.

כל מי שמכיר את הרחוב של העירייה – רחוב 'ירושלים', זהו רחוב ההולך בירידה, וממש כמו בסרטון החלו כל המוצרים להתגלגל במורד הרחוב לכל עבר: תירס, שמן, רסק עגבניות, בקבוקי יין... והגיעו 'עד שיכון ו'. הזקן ההמום הביט בבהלה ואמר: "מה זה?", "זה הששה שקיות שחסכת", אמרו בליבם העוברים ושבים. הבטתי בשעון וראיתי כי יש לי עוד 5 דקות. לעזור ליהודי הזקן או לרוץ לעירייה למסמך הדחוף?... ריחמתי עליו, ואמרתי לו: "אני אעזור לך". הורדתי את החליפה, וביחד עם ילד מתוק התחלתי לערוך מרדף אחרי הקופסאות והבקבוקים. תארו לעצמכם: אתה רץ אחרי תירס, והוא בלי עין הרע רץ יותר מהר ממך, ועד שאתה מגיע אליו הוא נתקע מתחת לאיזה רכב, ואז אתה צריך להתכופף עם כל הגוף ולמשוך אותו...

בתקוה שנהג הרכב לא יתניע. אל תשאלו איזה מרדף וריצה היתה שם ברחוב. היה זה פרויקט מתיש: אני תופס מהר את הבקבוק שמן, רץ לזקן, נותן לו ורץ שוב מהר אחרי הזיתים, הם מתגלגלים ונכנסים בתוך חנות של מישהו, ואני צריך להיכנס ולחפש אותם בין רגלי האנשים... אוי, אל תשאלו מה היה לי שם. כמעט 35 דקות שרצתי אחרי קופסאות שימורים בחום הכבד". מה קרה לזקן הזה?! החליט לקנות הפעם כל כך הרבה שימורים? חשבתי לעצמי. ובכלל, הקופסאות הקטנות של הטונה, כמה היה קשה לתפוס אותם וואי וואי... בנוסף, ישנם אנשים נחמדים ברחוב שעומדים ונהנים לראות יהודי עם זקן בשם חיים זאיד ועוד ילד קטן שרצים אחרי קופסאות שימורים – ממש מחזה מהנה. הכי נחמדים היו אלו שכאילו באו לעזור ואומרים: "הנה, יש מאחורי הגדר עוד שניים... מתחת לרכב יש עוד בקבוק". 35 דקות של חום ועמל, כשאני מפסיד את התור בעירייה.

בסוף, ניגשתי לזקן ואמרתי לו: "אספנו את הכל, כעת תקרא לאיזה נכד שיבוא ויקח אותך הביתה עם כל הדברים". הזקן הצדיק, מביט בחפצים ואומר לי: "רק רגע, חסר עוד בקבוק שמן". "אני לא מאמין", חשבתי לעמי, "הוא רוצה שאני יחפש בכל בני ברק בקבוק שמן, אני מעדיף לתת לו 50 ₪ שיקנה בהם ארגז שמן – מה הוא מאשים אותי עכשיו שלא מצאתי לו את הבקבוק שמן?!".

אך הזקן הצדיק לא נרגע והחל להשתולל: "קניתי 5 בקבוקי שמן במבצע וחסר לי אחד, תמצא לי אותו". "אדוני, אני מצטער, הפכתי את כל העיר, אני לא מסוגל יותר, אין לי מושג איפה למצוא את הבקבוק האבוד, העיקר תהיה בריא, שלום ולהתראות", אמרתי לו והתקדמתי לכיוון העירייה כשכל כולי נוטף זיעה.

הגעתי לעירייה בשעה 13:35 – יותר מחצי שעה איחור. הגעתי לשם ובישרו אותי שהפקיד שמטפל בעניין יצא בדיוק ב- 13:00, פספסתי את הכל. אבל... זכרו רבותי, "אשרי משכיל אל דל" – אשרי האדם אשר יורד אל הדל והמסכן ועוזר לו, "ביום רעה ימלטהו ה'" – כאשר הוא יצטרך לעזרה, ישלחו לו משמיים עזרה וישועה.

לפתע, אני רואה פקיד אחד היושב משועמם ופניתי אליו. מיד אורו עיניו של הפקיד והוא אומר לי: "היי, אתה הרב זאיד?!", "כן", השבתי, "באתי לסדר איזה מסמך שהמועד האחרון שלו זה היום, אך אני רואה שפספסתי את הזמן". "בוא תראה לי במה מדובר", הוא קרא לי. הוא עבר מהר על המסמך ואמר לי בתדהמה: "אמור לי בבקשה, האם התכוונת להעביר את המסמך הזה לפקיד פלוני שנמצא פה עד השעה 13:00?", "כן", השבתי. אתה יודע שהוא לא היה מאשר לך את זה בגלל התאריך והיית רק מפסיד מכך". "באמת? ב"ה", אמרתי, "אז מה אוכל לעשות?". "חכה פה רגע אחד ואני אסדר לך את העניינים". תוך כמה דקות הוא סידר שם כמה עניינים והמסמך עבר בהצלחה ב"ה.

הרמתי עיניים לשמיים והודתי לבורא עולם: "תודה לך ה' שאיחרתי את המועד בזכות העזרה לזקן, שאם הייתי מגיע לפקיד שלפני השעה 13:00 רק הייתי מסתבך, וכעת סידרתי לי את הכל ברחמיך הרבים. אתה מראה לי ממש איך מעזרה וחסד לא מפסידים". הודתי לפקיד ויצאתי מבניין העירייה מאושר. לפתע נזכרתי, כי מול בניין העירייה יש משרד 'רב – קו' בו ניתנת האפשרות להנפיק ולחדש את כרטיס הרב – קו. הבת שלי שתהיה בריאה, איבדת את כרטיס הרב קו שלה, וכל היום היא במריבות עם אח שלה – היא לוקחת לו את הכרטיס והוא לוקח לה. החלטתי להיכנס ולהנפיק לה כרטיס רב קו חדש. אך מה עושים? והרי הבת לא איתי, ובלעדיה לא יתנו לי להוציא כרטיס בשבילה. הרמתי עיניים לשמיים ואמרתי: "רבונו של עולם, כשאתה משלם שכר ליהודי על מעשה טוב שהוא עושה – הרי שאתה משלם ללא גבול וללא היגיון, אנא בבקשה, עזרתי לזקן, תעזור לי גם עכשיו עם הכרטיס רב קו של בתי שינפיקו לי כרטיס, ותחסוך לו את עוגמת הנפש בבית".

נכנסתי למרכז הרב – קו' וביקשתי רב קו בשביל בתי. "מה פתאום! אי אפשר בלי שהבת תהיה פה", אמר הפקיד נחרצות. הסתובבתי אחרונית לכיוון היציאה, ואז לפתע קורא לי הפקיד ואומר לי במילים הללו: "הרב, בוא רגע, אין לי הסבר לכך, אבל על הפנים שלך רואים שעשית היום איזה מעשה טוב מיוחד. תחכה פה רגע, אני יסדר לך את זה בדרך מיוחדת ואוציא רב - קו לבת שלך". הוא נכנס למחשב ולאחר דקה הוציא לי רב – קו עם כל הפרטים של הבת שלי, ממש כמו חדש. יצאתי משם מאושר וצלצלתי לאשתי: "תראי מה זה, עזרתי ליהודי זקן במסירות נפש לאסוף קופסאות שימורים במשך חצי שעה, וה' סידר לי מעל הטבע את המסמך בעירייה ואפילו את הרב קו של הבת, ממש בניסי ניסים. תראי איך ה' משלם למוי שלא עושה חשבונות ועוזר למסכנים".

הקשיבו היטיב רבותיי, בעודני מדבר עם אשתי בהתלהבות ובשמחה בטלפון, צופר לי נהג משאית אחד: "שלום הרב, מה נשמע?". היה זה מנד'י, תלמיד בוגר מהעבר. "שלום מנד'י היקר", קראתי בשמחה, "הרבה זמן לא ראיתי אותך, מה זה הרכב הזה. במה אתה עובד?", שאלתי אותו, בעודי אחוז בשפופרת בשיחה עם אשתי. "התחלתי לעבוד במשלוחים של מזוודות", הוא צועק לי בשמחה. "מזוודות?!", הוכתי בתדהמה, "תעצור בצד מהר, אני חייב לשאול אותך משהו". הוא עצר את הרכב בצד. נכנסתי לרכבו בחיך ואמרתי לו: "בדיוק הבוקר חיפשתי כמה מזוודות גדולות ועשיתי טלפונים לכמה גמ"חים, אך לא מצאתי משהו מתאים ולא ידעתי מאיפה להשיג. תגייד אולי יש לכם כמה מזוודות שאתם מוכרים בזול?", מה הרב צריך מזוודות?!, הוא קפץ ממקומו. הרב יחכה רגע אני אבדוק לו", הוא אמר והרים טלפון. לאחר כמה רגעים הוא פונה אליי בשמחה ואומר לי: "כבוד הרב, במפעל שלנו יש כמה מזוודות עם פגמים קלים ומצחיקים שאין בהם ממש, ובעל הבית רוצה לזרוק אותם – הרב, אל תדאג מחר אני אביא לרב כמה מזוודות שכאלו בלי כסף!".

הסכיתו ושמעו, יקיריי, לאחר יומיים הוא דופק לי בדלת ומביא לי שלוש מזוודות גדולות, יפות וחדשות. "מזוודה תחת מזוודה" – אני הולך לעזור בשיא החום ליהודי שנקרעה לו המזוודה ואף מוותר על התור שלי בעירייה, וה' יתברך רואה את עזרתי לדל, ומשיב לי בכפליי כפליים – הוא גם סידר לי את המסמך הדחוף בעירייה, וגם את הרב – קו של בתי, ואפילו את המזוודות שכל כך חיפשתי. וכבר אמר הקב"ה לישראל: "בניי אהוביי, מה אני מבקש מכם? אלא שתהיו אוהבים זה את זה, ומכבדים זה את זה" (תנ"ך "א כו"). דעו לכם רבותיי, כי מי שעושה למען השני ופועל למען השני, גם שזה על חשבוןו בחום ובצמא, וגם אם נראה לו שהוא מפסיד מכך – ה' יתברך אוהב אותו עד למאד ויחזיר לו על כך בכפלי כפליים. (טוב לחסות בה' גיליון 543)

זכות דברי התורה בעלון יעמדו:

בע"ה זיווג הגון: עוז בן מרים, לירון בן פנינה, אפרת בת מוול, נועה בת יעל, קרן בת רחל, עדן בת גילה.
לזרע בר קיימא: מוריה בת אורנה, מורן בת רותי, קורל בת סיגל.
לפרנסה טובה: שגיאל בן מרים, מורן בת רותי, לירון בן פנינה.
לרפואה שלמה: ציפורה בת מורוור, ציפורה בת מרים, אורלי בת מלכה, אייל בן שרה, שי בן רחל, יחזקאל בן אידה, רבקה בת מסעודה, אלכס בן רימה, יצחק יעקב בן יפה, אילן בן מסעודה, יוסי בן ציפורה, יוסף בן ציפורה, עזיזה בת שוליקה, שולה בת עזיזה.

לעילוי נשמת: אביגיל בת מרים ז"ל, אהרון רפאל בן רבקה ז"ל, בנימין בן סולי ז"ל, חביב בן סולי ז"ל, בתיה בת סולי ז"ל, גבריאל בן מורוור ז"ל, מיכאל בן מורוור ז"ל, רחמים בן מורוור ז"ל, יחזקאל בן יהודית ז"ל, דבורה בת טובה ז"ל, ישראל בן חנה ז"ל, דבורה בת מרים ז"ל. ארז בן חיה ז"ל, יוסף מיכאלשולי בן רפאל ז"ל, חנה בת שמחה ז"ל, דוד אמנו בן מזולה ז"ל, משה בן שושנה ז"ל, שרה רוסיקו מנשרוב בת תמרה ז"ל, ז'קלין לוי בת מסעודה ז"ל, יוסף בעדאש בן נוארה ז"ל, ירושה בת רות ז"ל, זהרה ואסתר ושמחה ומכלוף בר חנינה למשפחת בן שבת ז"ל, אברהם בן חנה וזבולון הכהן ז"ל, אסתר בת מרים ז"ל, רות בת יוכבד ז"ל.